

ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΟΚΤΟΝΙΩΝ

ΠΑΡΤΕ ΘΕΣΗ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ – ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ – ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ

ΑΙΤΗΜΑ 1 – Επανασύσταση – αναβάθμιση της υποβαθμισμένης από την παρούσα Κυβέρνηση Γενικής Γραμματείας Ισότητας / Αναθεώρηση των πολιτικών ισότητας των φύλων / Υιοθέτηση της διάστασης του φύλου (gender mainstreaming) παντού

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Από το 2019 και μετά έχουμε μια συνεχή και συστηματική υποβάθμιση της Γεν. Γραμματείας Ισότητας, παρά τις σφοδρές αντιδράσεις των γυναικείων οργανώσεων και σύσσωμης της κοινωνίας των πολιτών. Αρχικά με τη μεταφορά της από το Υπ. Εσωτερικών στο Υπ. Εργασίας και στη συνέχεια με την μετονομασία της σε Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των φύλων και τη σύνδεσή της με τη δημογραφική πολιτική και την οικογένεια. Το γεγονός αυτό αποτελεί οπισθοδρόμηση για τους αγώνες κατά των έμφυλων ανισοτήτων, αφού αποστερεί από τη Γενική Γραμματεία τον οριζόντιο – διακριτό χαρακτήρα των πολιτικών ισότητας.

Σήμερα η Γεν Γραμματεία οικογενειακής πολιτικής και ισότητας των φύλων δεν είναι επαρκώς στελεχωμένη για να ανταποκριθεί με επάρκεια στον ρόλο της ως φορέας συντονισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των μέτρων και πολιτικών εφαρμογής της Σύμβασης της Κων/πολης

Επιπλέον, δεν διαθέτει ικανοποιητικά κονδύλια για να επιτελέσει το έργο της, αφού ο προϋπολογισμός δαπανών για την εξωστρεφή δράση της σημείωσε κατακόρυφη πτώση από το 2020 και μετά. Ειδικότερα, το 2020 ήταν μηδενικός, ενώ το 2022 ήταν 29.000 ευρώ, από 400.000 ευρώ που ήταν το 2019 επί προηγούμενης Κυβέρνησης.

ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ

1. Επανασύσταση – αναβάθμιση της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και επιστροφή της, όπως και του ΚΕΘΙ στο Υπουργείο Εσωτερικών.
2. Αποσύνδεσή της από τη δημογραφική πολιτική και την οικογένεια.
3. Επαρκής στελέχωσή της με κατάλληλο εκπαιδευμένο επιστημονικό προσωπικό.
4. Διάθεση επαρκών εθνικών κονδυλίων (όπως σχετικός νόμος ορίζει), ώστε η Γενική Γραμματεία να επιτελεί επαρκώς το έργο της στην προώθηση των πολιτικών ισότητας και το δίκτυο δομών καταπολέμησης της έμφυλης βίας

- να μην απειλείται διαρκώς με υποχρηματοδότηση ή και κλείσιμο. Δέσμευση κονδυλίων για λειτουργία γραμματειακής υποστήριξης στις ΔΕΠΙΣ
5. Ανάλυση πρωτοβουλίας από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων για τη θέσπιση ενιαίας και συντονισμένης πολιτικής πρόληψης και καταπολέμησης της έμφυλης βίας, σε συνεργασία με όλους τους συναρμόδιους φορείς (Υπ. Παιδείας, Υπ. Δικαιοσύνης, Υπ. Εσωτερικών, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Υπ. Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Ελληνική Αστυνομία).
 6. Συστηματική εκπόνηση ειδικών μελετών για την πρόληψη – καταπολέμηση της έμφυλης βίας και διάχυση των πολιτικών στην κοινωνία με διάφορες δράσεις ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης – επικοινωνίας.
 7. Συστηματική συμμετοχή των γυναικείων οργανώσεων στη διαβούλευση πριν τη λήψη αποφάσεων που επηρεάζουν την ισότητα των φύλων.
 8. Θέσπιση πολιτικών ισότητας για τις γυναίκες με πολλαπλές διακρίσεις
 9. Θέσπιση νομικών κανόνων για τον καταλογισμό της ευθύνης των κρατικών αξιωματούχων στην περίπτωση που δε δείχνουν την δέουσα επιμέλεια σε υποθέσεις βίας κατά των γυναικών.
 10. Νομοθετική παρέμβαση για ανταποδοτικότητα των φόρων με σκοπό τη δημιουργία δημόσιων δομών υγείας, παιδείας, κοινωνικής φροντίδας και δημοσίων υπηρεσιών, που θα παρέχουν δωρεάν υπηρεσίες υψηλού επιπέδου σε όλες τις γυναίκες – θύματα.
 11. Υιοθέτηση της διάστασης του φύλου (gender mainstreaming) στην προετοιμασία, το σχεδιασμό, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση όλων των πολιτικών, κανονιστικών διατάξεων, προϋπολογισμών δαπανών, ώστε να γίνεται οριζόντια αξιολόγηση για τις επιπτώσεις τους στις έμφυλες διακρίσεις, με στόχο την προώθηση της ισότητας μεταξύ των φύλων.
 12. Ισότιμη συμπεριφορά και ίσα δικαιώματα ανάμεσα σε ντόπιες, μετανάστριες/προσφύγισες, ανάπηρες γυναίκες και Ρομά.

ΑΙΤΗΜΑ 2 - Δραστικά μέτρα πρόληψης και προστασίας των γυναικών - παιδιών από την έμφυλη – ενδοοικογενειακή βία και τις συνέπειές τους. Ένταξη του όρου γυναικοκτονία στον ποινικό κώδικα και μέριμνα για τα ορφανά των γυναικοκτονιών.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Οι γυναικοκτονίες και τα περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας αυξήθηκαν και οξύνθηκαν στην περίοδο της πανδημίας και υπάρχουν ενδείξεις για μεγαλύτερη αύξηση μετά την εφαρμογή του νόμου Τσιάρα.

Ειδικότερα, από τα στοιχεία της Ελληνικής Αστυνομίας για την εγκληματικότητα στη χώρα τα έτη 2020 – 2022, που βασίζονται στις περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας που έφτασαν ως την καταγγελία από τις γυναίκες - θύματα, προκύπτει ότι το 2021 είχαμε 61% αύξηση, ενώ το 2022 η αύξηση ανήλθε στο 99,79% σε σχέση με το 2020. Τα ποσοστά αυτά θα ήταν σημαντικά υψηλότερα, αν μπορούσαμε να συνεκτιμήσουμε και τις περιπτώσεις έμφυλης βίας που δεν καταγγέλλονται

Η ενδοοικογενειακή βία φαίνεται ότι εντάθηκε μετά την εφαρμογή του νόμου 4800/2021 για την υποχρεωτική συνεπιμέλεια, που έδωσε τη δυνατότητα σε κάποιους άντρες να εκδικηθούν την πρώην σύζυγό τους κερδίζοντας δικαστικούς αγώνες, με συνέπεια να αυξηθούν τα κηρύγματα μισογυνισμού, σεξισμού και πατριαρχικών απόψεων.

ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ

- 1 Νομική αναγνώριση του όρου «γυναικοκτονία» και ένταξη του εγκλήματος της γυναικοκτονίας ως διακριτού αδικήματος στον ελληνικό Ποινικό Κώδικα, προκειμένου να είναι ορατά τα αίτια της τέλεσης του εγκλήματος εις βάρος των γυναικών.
- 2 Μη αποδοχή των όρων «έγκλημα πάθους» ή «εν βρασμώ ψυχής» σε περιπτώσεις γυναικοκτονίας.
- 3 Εκπαίδευση – επιμόρφωση για αλλαγή στερεοτύπων και προώθηση της κουλτούρας του σεβασμού στον άνθρωπο
- 4 Διασφάλιση και ενίσχυση του οριζόντιου δικτύου των δομών στήριξης γυναικών, της υπεράσπισης του δημόσιου χαρακτήρα τους καθώς και της στελέχωσής τους με μόνιμο προσωπικό, ώστε να μπορούν να παράσχουν αποτελεσματική και διαρκή στήριξη στις γυναίκες που απευθύνονται σε αυτές
- 5 Ανάπτυξη Early warning system, ως εργαλείο για την προστασία των γυναικών από βιασμό και έμφυλη βία.
- 6 Μέριμνα για την κρατική προστασία και αξιοπρεπή διαβίωση των ορφανών των γυναικοκτονιών.

ΑΙΤΗΜΑ 3 - Θέσπιση και λειτουργία επαρκώς εξοπλισμένων ενιαίων κέντρων αναφοράς για την προστασία των θυμάτων έμφυλης βίας (σεξουαλικής βίας/βιασμού) και τη διενέργεια των ιατρικών και άλλων απαιτούμενων εξετάσεων σε μεγάλα αστικά κέντρα.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Δεν έχει οριστεί από το κράτος Ενιαίο Κέντρο Αναφοράς, όπως προβλέπεται στη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, ώστε τα θύματα βιασμού ή άλλης μορφής βίας να μπορούν να απευθύνονται, για να έχουν ολιστική και ασφαλή βοήθεια και στήριξη και να υπάρχει η δυνατότητα συγκέντρωσης των δεδομένων για στατιστικούς σκοπούς.

Ως αντιπροσωπευτικό παράδειγμα αναφέρουμε τον τρόπο που αντιμετωπίστηκε από τις αρχές η 12χρονη θύμα βιασμού και σωματεμπορίας στον Κολωνό

Δεν υπάρχουν εξειδικευμένα κέντρα παραπομπής θυμάτων σεξουαλικής βίας και βιασμού, ούτε εξειδικευμένες υπηρεσίες ιατροδικαστικής, συμβουλευτικής και ψυχολογικής στήριξης για τις γυναίκες – θύματα τόσο στις μεγάλες πόλεις, όσο και στην επαρχία. Όποιες ισχνές υπηρεσίες υπάρχουν δεν παρέχονται έγκαιρα και η πρόσβαση των θυμάτων σε αυτές συνήθως εξαρτάται από την προθυμία τους να υποβάλλουν καταγγελία.

ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ

- 1 Άμεση δημιουργία επαρκώς εξοπλισμένων Κέντρων κρίσεων βιασμού καθώς και Κέντρων παραπομπής σεξουαλικής βίας, τόσο στις μεγάλες πόλεις όσο και στην επαρχία, ώστε να καλύπτονται όλες οι ανάγκες προστασίας των θυμάτων βιασμού ή/και σεξουαλικής βίας.
- 2 Ανάπτυξη ειδικού πρωτοκόλλου αντιμετώπισης των περιστατικών έμφυλης βίας με ολιστική προσέγγιση για όλους τους επαγγελματίες υγείας, με σκοπό την ασφάλεια και στήριξη των θυμάτων, την αναγνώριση της ενδοοικογενειακής βίας ως ζήτημα δημόσιας υγείας και την πρόβλεψη τυποποιημένων παρεμβάσεων.
- 3 Δημιουργία ομάδας αντιμετώπισης σεξουαλικής κακοποίησης στα δημόσια νοσοκομεία
- 4 Συστηματική και εξειδικευμένη εκπαίδευση του ιατρονοσηλευτικού προσωπικού για τα θέματα της έμφυλης βίας
- 5 Ένταξη ιατροδικαστικής υπηρεσίας σε όλες τις νοσηλευτικές δομές της χώρας και συντονισμός ιατροδικαστικής υπηρεσίας – νοσηλευτικών ιδρυμάτων. Λειτουργία σε 24ωρη βάση και 7 ημέρες της εβδομάδας.
- 6 Αναβάθμιση και επαρκή στελέχωση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για τον εντοπισμό των έμφυλων ανισοτήτων στους χώρους εργασίας και την έγκαιρη αξιολόγηση - αντιμετώπιση των καταγγελιών για βία και παρενόχληση στους εργασιακούς χώρους.

ΑΙΤΗΜΑ 4 - Διεύρυνση – αναβάθμιση – βελτίωση των συνθηκών λειτουργίας του δικτύου δομών καταπολέμησης της έμφυλης βίας και διασφάλιση αξιοπρεπών και σταθερών συνθηκών εργασίας του συνόλου των εργαζομένων.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Το δίκτυο δομών στήριξης θυμάτων έμφυλης βίας θεσπίστηκε το 2010, περιλαμβάνει 44 δομές συμβουλευτικής στήριξης, 19 ξενώνες φιλοξενίας για κακοποιημένες γυναίκες και την 24ωρη τηλεφωνική γραμμή SOS 15900.

Όμως 12 χρόνια μετά την ίδρυσή τους, η λειτουργία τους είναι επισφαλής αφού δεν έχουν επαρκές και εξειδικευμένο προσωπικό και οι δαπάνες δεν καλύπτονται από τον κρατικό προϋπολογισμό, αλλά κατά περίπτωση από Ευρωπαϊκά κονδύλια. Παρότι υπάρχουν μεγάλες ανάγκες σε όλη την Ελλάδα για διεύρυνση του δικτύου, δεν έχει δημιουργηθεί τα τελευταία χρόνια ούτε μία δομή λόγω έλλειψης πόρων. Υπάρχουν πολλά νησιά, μεγάλοι δήμοι, ακόμη και νομοί που δεν εξυπηρετούνται ούτε με ένα εξειδικευμένο συμβουλευτικό κέντρο.

ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ

1. Απορρόφηση κονδυλίων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης για την άμβλυση των έμφυλων ανισοτήτων και ειδικότερα για την αναβάθμιση – διεύρυνση του δικτύου δομών στήριξης γυναικών – θυμάτων έμφυλης βίας.
2. Δημιουργία επιπλέον δομών, συμβουλευτικών κέντρων και ξενώνων προσβάσιμων και σε άτομα με αναπηρία, στην Αθήνα και σε επαρχιακές πόλεις, όπου οι ανάγκες δεν καλύπτονται. Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης.

3. Μονιμοποίηση του προσωπικού των δομών και διαρκής επιμόρφωσή τους σε θέματα ισότητας και έμφυλης βίας.
4. Διεύρυνση του ωραρίου εξυπηρέτησης των συμβουλευτικών κέντρων, ώστε να καλύπτει τις ανάγκες των εργαζομένων γυναικών και ασφαλής φύλαξή τους
5. Σχέδιο ασφαλούς επανένταξης των γυναικών – θυμάτων μετά την λήξη της σύντομης παραμονής τους στους ξενώνες (που είναι συνήθως 3 μήνες)
6. Επανεξέταση του ορίου ηλικίας των ανήλικων τέκνων των γυναικών ιδίως των αγοριών, προκειμένου να φιλοξενηθούν μαζί με τη μητέρα τους σε ξενώνα του δικτύου
7. Οικονομική ενίσχυση των γυναικών θυμάτων που έχουν οικονομικά προβλήματα , για τη μετακίνησή τους και τη διαμονή τους εκτός ξενώνα, όπου απαιτείται.

ΑΙΤΗΜΑ 5 – Συστηματική - τακτική συγκέντρωση, επεξεργασία και δημοσίευση στατιστικών δεδομένων για την έμφυλη βία και τις έμφυλες ανισότητες από το Παρατηρητήριο της Γενικής Γραμματείας Ισότητας.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Δεν συγκεντρώνονται συστηματικά επίσημα δεδομένα για την έμφυλη βία, τις γυναικοκτονίες, τις καταδίκες για κάθε μορφή έμφυλης βίας κλπ από κεντρικό φορέα για στατιστικούς σκοπούς

Ιδίως στη δικαιοσύνη δεν γίνεται συστηματική συλλογή δεδομένων για όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών και σε όλα τα στάδια της ποινικής διαδικασίας (από την αναφορά, τη διερεύνηση του ανοίγματος ποινικών διαδικασιών και των αποτελεσμάτων), ούτε συλλέγονται συνδυαστικά στοιχεία, σχετικά με τις αποφάσεις διαζυγίου και επιμέλειας παιδιών, προκειμένου να εκτιμηθεί αν και πώς τα ελληνικά δικαστήρια εξασφαλίζουν την ασφάλεια των γυναικών και των παιδιών, που επηρεάζονται από την ενδοοικογενειακή βία.

Το δικαστικό σύστημα δεν παρέχει εδώ και πολλά χρόνια δεδομένα σχετικά με τις καταγγελίες, τις καταδίκες και τις ποινές, αλλά ούτε και για τις εντολές προστασίας (περιοριστικούς όρους και ασφαλιστικά μέτρα).

Δεν διεξάγονται έρευνες για την έκθεση των γυναικών σε διάφορες μορφές βίας

ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ

- 1 Ορισμός αρμόδιου κεντρικού φορέα για τη συγκέντρωση και επεξεργασία στατιστικών δεδομένων για την έμφυλη βία
- 2 Συστηματική συλλογή, συγκέντρωση, επεξεργασία και δημοσίευση στατιστικών δεδομένων που σχετίζονται με την ένταξη της ισότητας των φύλων στις δημόσιες πολιτικές και την παρακολούθηση της πορείας και των δεικτών φύλου κατά τομέα πολιτικής σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο
- 3 Διεξαγωγή ερευνών για όλες τις μορφές έμφυλης βίας, τις καταγγελίες, καταδίκες, ποινές αλλά και τις ανισότητες στον χώρο εργασίας κλπ

ΑΙΤΗΜΑ 6 – Αντιμετώπιση των παθογενειών της δικαστικής εξουσίας. Λειτουργία οικογενειακών δικαστηρίων, κατ'εφαρμογή του Ν. 2447/1996. Επίσπευση του χρόνου εκδίκασης των δικαστικών υποθέσεων. Επιμόρφωση δικαστικών λειτουργών.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Από τα πιο κρίσιμα θέματα είναι η θέσπιση οικογενειακών δικαστηρίων με αρμοδιότητα να αποφασίζουν με πρωταρχικό κριτήριο το συμφέρον κάθε παιδιού, σχετικά με την γονική μέριμνα, την επιμέλεια και την επικοινωνία του παιδιού – γονέα και ιδιαίτερα στις υποθέσεις όπου υπάρχει ενδοοικογενειακή βία εναντίον του παιδιού και/ή της μητέρας

Συχνά, κάποιοι/ες δικαστές/τριες συμπεριφέρονται σεξιστικά ή με μισογυνισμό στις γυναίκες - θύματα βίας και στα παιδιά τους, απειλώντας με αυτόν τον τρόπο την ψυχική και σωματική τους ακεραιότητα. Συντηρούν έτσι την κουλτούρα έμφυλης βίας και τα έμφυλα στερεότυπα εντός των δικαστικών αιθουσών, ενώ με τις δικαστικές αποφάσεις τους, σε αστικές και ποινικές υποθέσεις, συχνά αντί να προστατεύουν τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, τα εκθέτουν σε μεγαλύτερο κίνδυνο από αυτόν στον οποίο βρίσκονταν πριν την καταγγελία.

Προκαλεί έντονη ανησυχία η αυξανόμενη χρήση του όρου «γονεϊκή αποξένωση» ή παρόμοιων όρων στα δικόγραφα, στις δικαστικές αίθουσες και στις δικαστικές αποφάσεις υποθέσεων, όπου υπάρχει ενδοοικογενειακή βία. Η έννοια αυτή συστηματικά χρησιμοποιείται από τον δράστη και τους/τις δικηγόρους του, για να «αποδείξουν» πως η καταγγελία εναντίον του είναι ψευδής αλλά και ως εργαλείο για την αφαίρεση της γονικής μέριμνας από την μητέρα και/ή για την απόκτηση πρόσβασης στα θύματά του (γυναίκες και παιδιά σχεδόν αποκλειστικά).

Σημαντικό πρόβλημα στην Ελλάδα είναι η καθυστέρηση στην απονομή της δικαιοσύνης, που στις περιπτώσεις βίας κατά των γυναικών συνεπάγεται μακρόχρονο βασανιστήριο για τα θύματα και τρομερά οικονομικά έξοδα, ιδιαίτερα αν είναι χωρισμένες γυναίκες με παιδιά.

ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ

1. Δημιουργία οικογενειακών δικαστηρίων για την γρήγορη απονομή της δικαιοσύνης με κριτήριο το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, στις περιπτώσεις διενέξεων μεταξύ γονέων για την ενίσχυση της ισότητας και την προστασία των ανηλίκων.
2. Συνεπικούρηση των οικογενειακών δικαστηρίων από ειδικές, εξειδικευμένες υπηρεσίες για την διενέργεια κοινωνικών ερευνών, πραγματογνωμοσύνης και για την επιτήρηση της ασφάλειας των θυμάτων και της συμμόρφωσης του δράστη με τους περιοριστικούς όρους, ασφαλιστικά μέτρα και δικαστικές αποφάσεις
3. Για τις υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας εναντίον παιδιού και/ή εναντίον μητέρας και παιδιού, κάθε απόφαση για επικοινωνία του παιδιού με τον βίαιο γονέα να συνοδεύεται και από μέτρα επιτήρησης της επικοινωνίας και της ασφάλειας παιδιού και μητέρας.
4. Ανάπτυξη πρωτοκόλλων διαχείρισης περιστατικών έμφυλης βίας από τις δικαστικές αρχές

5. Ανάπτυξη διατομεακών συνεργασιών μεταξύ της δικαστικής εξουσίας και των λοιπών αρμόδιων τομέων
6. Αντιμετώπιση του χρόνιου προβλήματος καθυστέρησης στην απονομή της δικαιοσύνης, ιδιαίτερα για τις περιπτώσεις έμφυλης βίας
7. Θέσπιση πλαισίου προστασίας των γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας κατά τους δικαστικούς τους αγώνες, αλλά και στη συνέχεια, όταν φεύγουν από βίαιες σχέσεις.
8. Πρόβλεψη για παρουσία ψυχολόγου, όπου αυτή κρίνεται απαραίτητη, πριν από την κατάθεση του θύματος.

ΑΙΤΗΜΑ 7 – Μέτρα για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της δευτερογενούς θυματοποίησης των γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας από την Ελληνική Αστυνομία, τη Δικαιοσύνη και τις υπηρεσίες υποστήριξης.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Η ίδρυση των 18 Γραφείων Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας της Ελληνικής Αστυνομίας που λειτουργούν σε όλη την Ελλάδα, είναι πολύ σημαντική και αποτελεί μέρος των διεθνών συμβατικών υποχρεώσεων της χώρας μας, που στοχεύουν στην πρόληψη και καταπολέμηση του φαινομένου.

Όμως οι πρακτικές που εφαρμόζει η ελληνική αστυνομία σε περιστατικά έμφυλης βίας δεν είναι πάντα σύμφωνες με τις διατάξεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, εκθέτουν τις γυναίκες – θύματα σε δευτερογενή θυματοποίηση και γενικώς αντί να προστατεύουν τα θύματα έμφυλης βίας, τα εκθέτουν σε υψηλούς κινδύνους ακόμη και για τη ζωή τους.

Από συνεντεύξεις και δημόσιες δηλώσεις αστυνομικών διαπιστώνουμε ότι οι προκαταλήψεις και πατριαρχικές συμπεριφορές έχουν μεγάλες διαστάσεις στα Σώματα Ασφαλείας, προκαλώντας την αδράνεια της αστυνομίας και οδηγώντας πολλές φορές τα θύματα στην σιωπή από έλλειψη εμπιστοσύνης.

Οι αστυνομικές αρχές δεν είναι εκπαιδευμένες ώστε να κατανοούν την ανάγκη για προφυλακτική αγωγή έναντι σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων και HIV στα θύματα βιασμού, με αποτέλεσμα να μην τα παραπέμπουν στα νοσοκομεία και τις ιατροδικαστικές υπηρεσίες.

Είναι σημαντικό να κατανοήσουμε ότι το έγκλημα δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπισθεί μόνο από τις αστυνομικές αρχές, εάν δεν υπάρχουν κοινωνικές υπηρεσίες και ουσιαστική συνεργασία ανάμεσα στα Υπουργεία Παιδείας, Δικαιοσύνης, Εσωτερικών, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ.α καθώς και την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ

- 1 Ανάληψη ενεργού ρόλου από τις αστυνομικές αρχές στην πρόληψη της έμφυλης βίας και όχι μόνο στην καταστολή
- 2 Πάγια εκπαίδευση και διαρκής, τακτική επιμόρφωση του προσωπικού των γραφείων αντιμετώπισης έμφυλης βίας της Ελληνικής Αστυνομίας σύμφωνα με τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης.
- 3 Πρόβλεψη για παρουσία γυναικών αστυνομικών κατά την προανάκριση όταν τα θύματα είναι γυναίκες

- 4 Πλήρης στελέχωση των υφιστάμενων γραφείων αντιμετώπισης ενδοοικογενειακής βίας της Ελληνικής Αστυνομίας, ώστε να λειτουργούν επαρκώς με διευρυμένο ωράριο και δημιουργία νέων γραφείων σε περιοχές που δεν εξυπηρετούνται.
- 5 Διάθεση συμβατικών υπηρεσιακών οχημάτων αποκλειστικής χρήσης για την καταπολέμηση περιστατικών έμφυλης βίας.

ΑΙΤΗΜΑ 8 – Κατάργηση Νόμου Τσιάρα - Ν.4800/2021 περί αναμόρφωσης του οικογενειακού δικαίου και επαναφορά ρυθμίσεων του Νόμου 1329/83. Κρατική, οικονομική και κοινωνική μέριμνα για τα παιδιά των διαζευγμένων οικογενειών με βάση εισοδηματικά κριτήρια / ιδιαιτέρως για τα παιδιά οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα ή παιδιά που είναι ευάλωτα, κοινωνικά αποκλεισμένα κλπ.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Είναι χαρακτηριστικό ότι 10 χρόνια μετά την θέσπιση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης η ελληνική κυβέρνηση εισάγει συνειδητά ένα νόμο που είναι προς την αντίθετη κατεύθυνση, αγνοώντας τις επιστημονικές απόψεις, τις συστάσεις της GREVIO αλλά και τις διεθνείς υποχρεώσεις της.

Ο Νόμος 4800/2021, γνωστός και ως Νόμος Τσιάρα, έχει προκαλέσει σφοδρές αντιδράσεις του γυναικείου κινήματος, αφού αποτελεί κατάφορη παραβίαση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και των Διεθνών Συμβάσεων για τα Δικαιώματα του Παιδιού, καθώς άλλαξε τον παιδοκεντρικό χαρακτήρα του οικογενειακού δικαίου και δημιούργησε σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα, οξύνοντας τις ενδοοικογενειακές αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις, ενθαρρύνοντας τις προστριβές, την ενδοοικογενειακή βία και τις δικαστικές διαμάχες, προς βλάβη των παιδιών.

Επίσης έχει συνδεθεί τουλάχιστον χρονικά με πλήθος περιστατικών έμφυλης βίας.

ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ

- 1 Κατάργηση του Νόμου Τσιάρα (Ν 4800/2021) για την υποχρεωτική συνεπιμέλεια και επαναφορά των διατάξεων του Νόμου 1329/1983 και του παιδοκεντρικού χαρακτήρα του οικογενειακού δικαίου
- 2 Θέσπιση νέων νομοθετικών ρυθμίσεων για την ποινικοποίηση των ψευδών μηνύσεων, καθώς και την εισαγωγή ασφαλιστικών δικλείδων στην ελληνική νομοθεσία, ώστε καμία κυβέρνηση να μην μπορεί να παραβιάζει το Διεθνές ή Ευρωπαϊκό Δίκαιο.
- 3 Μέριμνα για την εφαρμογή στην πράξη του άρθρου 52 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης (Ν.4531/2018) για την άμεση απομάκρυνση του δράστη από την οικογενειακή στέγη/κατοικία του θύματος/θυμάτων, καθώς και την απαγόρευση της επικοινωνίας μεταξύ δράστη και θυμάτων.
- 4 Κρατική, οικονομική και κοινωνική μέριμνα για την αξιοπρεπή διαβίωση των παιδιών των χωρισμένων οικογενειών με βάση εισοδηματικά κριτήρια / ιδιαιτέρως για τα παιδιά οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα ή παιδιά που είναι ευάλωτα, κοινωνικά αποκλεισμένα κλπ

Να οριστεί ειδικό μηνιαίο επίδομα στήριξης των χαμηλού εισοδήματος χωρισμένων γονέων που έχουν την επιμέλεια παιδιού κατ' εφαρμογή του άρθρου 21 παρ.1 του Συντάγματος και της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, στα πλαίσια της προστασίας των ανηλίκων από τη φτώχεια (μακροχρόνια οικονομική κρίση, μικροί μισθοί, μεγάλη καθυστέρηση και μη εκτέλεση αποφάσεων για διατροφή) και της αξιοπρεπούς διαβίωσής τους, όπως συμβαίνει εδώ και δεκαετίες στις χώρες της Ευρώπης και της Ε.Ε.

ΑΙΤΗΜΑ 9 – Συστηματική και επαρκής εκπαίδευση – επιμόρφωση – ευαισθητοποίηση των πολιτών, αστυνομικών, δικαστικών, δικηγόρων, γιατρών, υγειονομικών, εκπαιδευτικών, ειδικών επαγγελματιών, δημοσίων – ιδιωτικών υπαλλήλων κ.α. για την έγκαιρη διάγνωση, πρόληψη/καταπολέμηση της έμφυλης βίας και των έμφυλων ανισοτήτων

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις των γυναικείων οργανώσεων δεν έχει ενταχθεί το μάθημα της σεξουαλικής αγωγής καθώς και το μάθημα των ανθρωπίνων σχέσεων ως υποχρεωτικό σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.

Τα παιδιά δεν γνωρίζουν τα δικαιώματά τους έτσι όπως έχουν διαμορφωθεί στο πλαίσιο της Διεθνούς Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Παιδιού και αγνοούν πού θα πρέπει να απευθυνθούν σε περιπτώσεις παραβίασής τους. Ακόμα και αν ορισμένες οργανώσεις προωθούν μέσα από τα ΜΜΕ τηλέφωνα/γραμμές SOS, αυτό είναι μεν σε θετική κατεύθυνση, αλλά δεν γίνεται ούτε συστηματικά, ούτε επίσημα.

Δεν διδάσκονται πώς να αυτοπροστατεύονται, αντίθετα έχουμε πολλές περιπτώσεις bullying, κακοποίησης και σεξουαλικής εκμετάλλευσης ανηλίκων, όπως και διακίνησης πορνογραφικού υλικού μέσα στα σχολεία.

Δεν υπάρχει συστηματική και συντονισμένη εκπαίδευση των δικαστών, αστυνομικών, υγειονομικών, εκπαιδευτικών και λοιπών επαγγελματιών για τα θέματα της έμφυλης βίας και των έμφυλων ανισοτήτων.

Οι δράσεις ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης της κοινωνίας στα θέματα των έμφυλων ανισοτήτων δεν έχουν διάρκεια και στόχευση και δεν είναι συντονισμένες.

ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ

1. Βασικός κανόνας στην κατάρτιση / έγκριση του εκπαιδευτικού – επιμορφωτικού υλικού, καθώς και του υλικού ευαισθητοποίησης κατά τις έμφυλης βίας και των έμφυλων ανισοτήτων είναι να έχει πρωτεύοντα ρόλο η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, μετά από διαβούλευση με τις γυναικείες οργανώσεις.
2. Εισαγωγή του μαθήματος σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης και της ισότητας των φύλων, καθώς και του μαθήματος για τις ανθρωπίνες σχέσεις, τη Σύμβαση τη Κωνσταντινούπολης και τη Διεθνή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού ως υποχρεωτικά, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

3. Υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης – εκπαίδευσης - ευαισθητοποίησης κατά των έμφυλων ανισοτήτων και της έμφυλης βίας σε τακτική βάση σε σχολεία, δήμους, περιφέρειες, επαγγελματικές οργανώσεις κλπ.
4. Δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων για πρόληψη, ευαισθητοποίηση και ενδυνάμωση των γυναικών, από τις επίσημες αρχές, με σκοπό την αλλαγή των προτύπων και των στερεοτύπων στην εκπαίδευση, στα ΜΜΕ και γενικότερα στην κοινωνία.
5. Υποχρεωτική, κατάλληλη, στοχευμένη και επαναλαμβανόμενη κατάρτιση των ειδικών επαγγελματιών και οπωσδήποτε των εισαγγελέων, δικαστών, δικηγόρων, εκπαιδευτικών υγειονομικών, ιατροδικαστών και αστυνομικών λειτουργών στα θέματα της καταπολέμησης της έμφυλης βίας με έμφαση στην ενδοοικογενειακή και την σεξουαλική βία. Στην εκπαίδευση των ειδικών επαγγελματιών να συμπεριλαμβάνεται η ρατσιστική βία και απαξίωση εναντίον γυναικών με άλλες σεξουαλικές προτιμήσεις, με στόχο την αλλαγή νοοτροπίας και των στρεβλών προτύπων. Η ισότητα των φύλων να εισαχθεί ως εκπαιδευτική υποχρέωση στην Εθνική Σχολή Δικαστών, τις σχολές αστυνομικών και τις ένοπλες δυνάμεις.
6. Υποχρεωτική τακτική εκπαίδευση των υπαλλήλων του δημοσίου σε θέματα ίσης μεταχείρισης, πρόληψης και καταπολέμησης έμφυλης βίας και έμφυλων ανισοτήτων. Επιμόρφωση των μελών των ΔΕΠΙΣ για τα θέματα της ισότητας των φύλων.

ΑΙΤΗΜΑ 10 – Λήψη μέτρων για την εξάλειψη των μισογυνικών, πατριαρχικών, σεξιστικών και ρατσιστικών στερεοτύπων και αντιλήψεων που αναπαράγονται από τα ΜΜΕ.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Η κατάσταση στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης είναι έκρυθμη. Σεξιστικές και μισογυνικές απόψεις προβάλλονται συχνά, ανεξέλεγκτα, ακόμη και σε μεγάλους, πανελλήνιας εμβέλειας, τηλεοπτικούς σταθμούς. Η απουσία ελέγχου των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης έχει ως συνέπεια να εισάγονται στρεβλά πρότυπα και πατριαρχικές έως ρατσιστικές απόψεις στην κοινωνία.

Με έμφαση καταγγέλλουμε τις τηλεοπτικές δίκες, που έχουν λάβει ανεξέλεγκτες διαστάσεις. Όπου υπάρχει θέμα βίας κατά των γυναικών και γυναίκες - θύματα η τηλεοπτική αδηφαγία είναι απερίγραπτη. Παραβιάζονται καθημερινά τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, βγαίνουν στη δημοσιότητα τμηματικά οι δικογραφίες στην εξέλιξή τους και δημοσιοποιούνται ακόμα και ιατροδικαστικές εκθέσεις.

Η παρέμβαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) είναι από ελάχιστη ως ανύπαρκτη, παρά τις επανειλημμένες καταγγελίες γυναικείων οργανώσεων για την τήρηση των νόμων

ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ

1. Ουσιαστική παρέμβαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης με λήψη δραστηκών μέτρων ενάντια σε τηλεοπτικές εκπομπές και κανάλια που διακινούν μισογυνικές, πατριαρχικές και ρατσιστικές απόψεις και πρότυπα,

παραβιάζουν προσωπικά δεδομένα και διακρίνονται στην ανθρωποφαγία με τις τηλεοπτικές δίκες που διενεργούν, προσβλέποντας σε μεγαλύτερη τηλεθέαση.

2. Ένταξη στα δημόσια ΜΜΕ εκπομπών για την ισότητα των φύλων και την πρόληψη – καταπολέμηση της έμφυλης βίας, σε τακτική βάση, με τη συμμετοχή και γυναικείων οργανώσεων
3. Σεμινάρια για δημοσιογράφους σχετικά με την ισότητα των φύλων και τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης.

ΑΙΤΗΜΑ 11 – Ισότιμη συμμετοχή γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Ενδυνάμωση – Επιμόρφωση – Υποστήριξη των γυναικών υποψηφίων στις εκλογές με σκοπό την ισότιμη εκπροσώπηση σε όλα τα επίπεδα Πολιτικής

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Το ποσοστό των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων είναι πολύ χαμηλά στην Ελλάδα, σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο. Συγκεκριμένα, στην Ελλάδα το ποσοστό των γυναικών στο ελληνικό κοινοβούλιο είναι 21,5% και η χώρα μας κατέχει την 103^η θέση στην παγκόσμια κατάταξη των χωρών ως προς τον αριθμό γυναικών στα εθνικά Κοινοβούλια.

Οι γυναίκες εξακολουθούν να είναι μειοψηφία στα υπουργικά συμβούλια.

Επιπλέον, οι γυναίκες δήμαρχοι/περιφερειάρχες είναι μόλις 5,7% επί του συνόλου των δημάρχων (19 σε σύνολο 332) και 7,7% επί του συνόλου των περιφερειάρχων (1 σε σύνολο 13).

Στη πράξη πολλές φορές η ποσόστωση στο φύλο χρησιμοποιείται στρεβλά ως εργαλείο για τη μη ψήφιση γυναικών με το επιχείρημα ότι “οι γυναίκες θα εκλεγούν έτσι και αλλιώς λόγω ποσόστωσης”

Αυτά είναι εξαιρετικά δυσοίωνα, αφού με μικρή συμμετοχή γυναικών στην πολιτική, δεν είναι δυνατόν να διασφαλίσουμε την υιοθέτηση κανόνων για την πρόληψη και καταπολέμηση των έμφυλων ανισοτήτων καθώς και την εφαρμογή τους. Οι γυναίκες μπορεί να κατέκτησαν το δικαίωμα του εκλέγειν το 1952, αλλά το δικαίωμα του εκλέγεσθαι είναι περιορισμένο όχι από το νόμο, αλλά από τις κοινωνικές νοοτροπίες και τις κομματικές πατριαρχίες.

ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ

1. Υιοθέτηση του μέτρου της ποσόστωσης για την ισάριθμη αντιπροσώπευση γυναικών και ανδρών (50/50) στα ψηφοδέλτια σε όλες τις εκλογές (βουλευτικές, αυτοδιοικητικές, περιφερειακές) επί των εκλεγέντων και όχι επί των υποψηφίων.
2. Ενδυνάμωση, επιμόρφωση, συμβουλευτική καθοδήγηση και υποστήριξη των γυναικών υποψηφίων στις εκλογές, με σκοπό την ισότιμη συμμετοχή σε πολιτικές θέσεις ευθύνης και την ισότιμη εκπροσώπηση των δύο φύλων σε όλα τα επίπεδα Πολιτικής
3. Δέσμευση των κομμάτων για ίσες ευκαιρίες μεταξύ γυναικών - ανδρών στην εσωκομματική ζωή και υιοθέτηση – εφαρμογή της ποσόστωσης 50/50 εσωκομματικά για την ισότιμη συμμετοχή γυναικών – ανδρών σε όλα τα κομματικά όργανα

4. Καμία ανοχή από τα κόμματα σε περιστατικά έμφυλης βίας από πολιτικά πρόσωπα, όσο ψηλά και αν βρίσκονται.
5. Αύξηση συμμετοχής των γυναικών στο υπουργικό συμβούλιο.
6. Νομοθετική ρύθμιση για συμμετοχή γυναικών, τουλάχιστον κατά 40%, στα Δ.Σ. των εταιριών δημόσιου και ιδιωτικού δικαίου
7. Στα διάφορα πάνελ πολιτικών αναλυτών να συμμετέχουν εξίσου άνδρες και γυναίκες

ΑΙΤΗΜΑ 12 - Πρόληψη, καταπολέμηση και εντοπισμός των έμφυλων ανισοτήτων στους χώρους εργασίας.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Το μισθολογικό χάσμα μεταξύ ανδρών και γυναικών στην Ευρώπη είναι 15% Διαχρονικά η ανεργία των γυναικών είναι μεγαλύτερη από την αντίστοιχη των ανδρών, τόσο στην Ευρώπη, όσο και στη χώρα μας.

Το Δεκέμβριο του 2022 η ανεργία των γυναικών στην Ελλάδα ήταν 14,7%, ενώ η συνολική ανεργία και για τα δύο φύλα ήταν 11,4%.

Οι γυναίκες κατέχουν μεγαλύτερα ποσοστά στην επισφαλή και μερική απασχόληση, αντιμετωπίζουν άνισες συνθήκες και μεγαλύτερα εμπόδια στο εργασιακό τους περιβάλλον, σε σχέση με τους άνδρες συναδέλφους τους και ιδιαίτερα όταν πρόκειται να ανελιχθούν επαγγελματικά (φαινόμενο της γυάλινης οροφής).

Αντιμετωπίζουν συχνά σεξουαλική και ηθική παρενόχληση στην εργασία κυρίως από άτομα που τους ασκούν εξουσία με αποτέλεσμα σε αρκετές περιπτώσεις να χάνουν τη δουλειά τους, αφού ο μηχανισμός αναφοράς των κακοποιητικών συμπεριφορών στην Επιθεώρηση Εργασίας δεν είναι αποτελεσματικός λόγω κυρίως της υποστελέχωσής της.

Οι απολύσεις εγκύων έχουν μειωθεί, όμως εξακολουθούν να είναι μια οδυνηρή πραγματικότητα.

Οι εργαζόμενες μητέρες και πολύ περισσότερο όσες εργαζόμενες μεγαλώνουν μόνες τα παιδιά τους αντιμετωπίζουν πολλές δυσκολίες, αφού δεν υπάρχουν επαρκείς και κατάλληλα στελεχωμένες δημόσιες δομές φύλαξης και φροντίδας παιδιών και ηλικιωμένων για την εξισορρόπηση της οικογενειακής με την επαγγελματική τους ζωή. Η διεθνής σύμβαση 190 ενώ έχει κυρωθεί με νόμο δεν εφαρμόζεται στην πράξη.

ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ

1. Ενδυνάμωση των γυναικών, εκπαίδευσή τους για την απόκτηση νέων δεξιοτήτων και κίνητρα για να μπουν στην αγορά εργασίας
2. Θέσπιση κινήτρων σε επιχειρήσεις για την πρόσληψη περισσότερων γυναικών με σκοπό την προώθηση της ισότιμης ένταξης των γυναικών στην απασχόληση
3. Προώθηση της γυναικείας επιχειρηματικότητας
4. Αναβάθμιση των υφιστάμενων δημόσιων δομών φύλαξης και φροντίδας παιδιών και ηλικιωμένων και δημιουργία νέων όπου οι ανάγκες δεν

καλύπτονται, για την εξισορρόπηση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής των εργαζόμενων γυναικών .

5. Θέσπιση ίσων αμοιβών γυναικών και ανδρών, για ίση προσφορά εργασίας σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και διενέργεια ελέγχων για την τήρηση της νομοθεσίας.
6. Καθορισμός πρωτοκόλλου για τις αναφορές σεξουαλικής ή ηθικής παρενόχλησης στην εργασία ώστε να διασφαλίζεται η αδιάβλητη και αμερόληπτη αξιολόγηση των καταγγελιών, να διεκπεραιώνονται έγκαιρα και να προστατεύονται τα θύματα.